

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941

ΑΡΙΘ. 6

“ΟΥΚ ΑΔΥΝΑΤΗΣΕΙ ΠΑΡΑ Τῷ ΘΕῶ,,”

«Οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ρῆμα», εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ πρὸς τὴν ταπεινὴν τῆς Ναζαρέτ Παρθένον, φέρων πρὸς τὴν δύστηνον ἀνθρωπότητα, τῆς ἀτελευτήτου καὶ ἀκαταλύτου χαρᾶς τὰ εὐαγγέλια.

Καὶ ἡ ἀγγελικὴ αὕτη προφητεία, πραγματοποιηθεῖσα μέχρι κεραίας, ἐγένετο ἔκτοτε ἡ ἀσφαλεστέρα περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἀνθρωπίνων διαβεβαίωσις, ἐπὶ τὴν ὁποίαν ἄτομά τε καὶ λαοὶ δύνανται μετὰ πεποιθήσεως νὰ οικοδομήσωσι τὴν ἑαυτῶν πολιτείαν καὶ ζωὴν. Διότι καὶ τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης, καὶ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ γνῶσις καὶ τὰ πάντα δύνανται νὰ παρέλθωσι καὶ νὰ μετατεθῶσι· πλὴν τὸ ρῆμα τοῦ Θεοῦ παραμένει ἀσφαλές καὶ αἱ ὑποσχέσεις Του ἀμετακίνητοι εἰς τὸν αἰῶνα. Βασιλεῖαι ἤλθον καὶ παρῆλθον, ἄτομα ἀνεδείχθησαν καὶ ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τῆς λήθης τὴν ἀχλύν, συνθῆκαι, φέρονται τὰς ἐπισημοτέρας τῶν ὑπογραφῶν, κατεπατήθησαν (πολλὰ εἶδομεν εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν), μόνον δὲ ἓν παραμένει ὄρθιον ἐν μέσῳ τῆς τοιαύτης τῶν γηίνων ἀσταθείας καὶ ροῆς. Ἡ αἰωνία καὶ ἀκατάλυτος Συνθήκη, ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ ρῆμα τοῦ Κυρίου, τὸ ὁποῖον μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Διότι τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων δὲν ἔμεινεν ὡς μοναδικὴ περὶ τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ρήματος τοῦ Θεοῦ ἀπόδειξις, ἀλλ' ἀπετέλεσε τὴν θριαμβευτικὴν ἀτελευτήτου σειρᾶς θαυμάτων ἀπαρχὴν, βεβαιούτων τοῦ λόγου τούτου τὸ ἀσφαλές. Μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Παρθένου Γέννησιν τοῦ Μονογενοῦς, τὰ θαύματα διαδέχονται ἀλλήλα ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν, τῶν τιθεμένων τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἐπὶ τὸν Κύριον. Οἱ λύκοι γίνονται πρόβατα, οἱ λησταὶ μεταβάλλονται εἰς εὐαγγελιστάς, οἱ διώκται εἰς ἀπο-

στόλους, οἱ ἀγράμματοι εἰς σοφοὺς, οἱ ἀδύνατοι εἰς ἰσχυροὺς. Ἔθνη ὀλόκληρα σώζονται ἀπὸ λοιμῶν, πόλεις ἀπὸ ἐπιδρομῶν, λαοὶ ἀπὸ τὸν βαρβάρων. Τὸ δ' εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος, πολλὰς ἔχον πάλαι πρὸς ἀπόδειξιν τῆς δυνάμεως τοῦ ρήματος τοῦ Θεοῦ ἀφορμὰς, ἔσχε νέαν καὶ αὐθις περὶ τούτου βεβαίωσιν, κατὰ τὴν ἐν τῷ διεξαγομένῳ πολέμῳ ἐκδηλωθεῖσαν ὑπέρμαχον τοῦ Θεοῦ προστασίαν.

Οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, ὡς ταῦροι πίοτες, τὸ περιεκύκλωσαν, ἵνα τὸ καταπίωσι, τὴν πεποιθήσιν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν στηρίζοντες ἐπὶ τὰς πανουργίας καὶ τὰ ὄπλα, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου τὸ Ἔθνος ἡμῶν, ταπεινοφρονοῦν καὶ εὐσεβές, τὴν πίστιν αὐτοῦ ἀνέθετεν εἰς τὸν Κύριον τῆς ἐλπίδος, τὸν εἰπόντα ὅτι «τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ». Καὶ ἰδοὺ, πέντε ἡδὴ μῆνας μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀντιθέου ἀπειλῆς, ὁ ἐχθρὸς, κατησχημένος ὑφ' ἑνὸς μικροῦ Ἔθνος ἐνώπιον τῆς πεπολιτισμένης καὶ ἐχεφρονούσης ἀνθρωποτητος, ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καταχθόνια αὐτοῦ σχέδια, καίτοι κινεῖ πρὸς τοῦτο πάντα λίθον, καίτοι μηχανεῦται πᾶσαν πρὸς τοῦτο μηχανήν. Ἐνῶ δὲ οἱ πάντες ἀνεμνον τὴν ἐντὸς ὀλίγου συντριβὴν τῆς μικρᾶς ἡμῶν πατρίδος, ἰδοὺ ὅτι ἡ ἀσθενὴς ἡμῶν εἰς τὸν ἐργαλέον ἀγῶνα συμβολή, δυναμουμένη ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴν τοῦ μεγάλου ρήματος τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως καὶ τὴν ἔναρξιν τοῦ εὐτυχοῦς τέλους τοῦ μεγάλου καὶ παγκοσμίου δράματος.

Δι' ὃ καὶ ἅπαν τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἰδιαίτεραν ὄλως αἰσθάνεται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἀνάγκην, ὅπως κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ἐκδηλώσῃ βαθυτέραν τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ πρὸς τὴν «κεχαριτωμένην» «δούλην τοῦ Κυρίου», τὴν πρὸς Αὐτὸν μεσίτριαν, τὴν καὶ ὑπέρμαχον

Στρατηγὸν κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς ἡμῶν ἀγῶνας ὑπὲρ ἡμῶν γενομένην. Εὐγνωμονύνην διὰ τὸ δι' Αὐτῆς δωρηθῆν κεφάλαιον τῆς σωτηρίας, εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν δι' Αὐτῆς τῶν ἀπ' αἰῶνος μυστηρίων φανέρωσιν, εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς πρὸς Αὐτὴν καὶ τὸ ἀνθρώπινον δοθεῖσας θείας ὑποθήκας καὶ ὑποσχέσεις, εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν πρὸς τὸ Ἔθνος ἡμῶν πάλα τε καὶ νῦν δι' Αὐτῆς παρασχεθεῖσαν διψιλή βοήθειαν. Εὐγνωμοσύνην ὅμως οὐχὶ διὰ λόγων μόνον καὶ ὕμνων ἐκδηλουμένην, ἀλλ' εὐγνωμοσύνην ἐκπηγάζουσαν ἐκ τῶν μυχιῶν ἡμῶν καὶ ἐκφαινομένην διὰ τῶν πράξεων καὶ τῆς ὅλης ἡμῶν ζωῆς. Ζωῆς, ἣ ὅποια θὰ εἶναι ξένη πρὸς τὴν προτέραν ἀμνηστῶλην ἡμῶν πολιτείαν, ζωῆς νέα, καὶ ὑπερκοσμίου, ζωῆς ἣ ὅποια θὰ προσεγγίξῃ ἡμᾶς ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸν Θεόν. «Διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφάνη τυπεινὸς ἄνθρωπος, βουλόμενος ἐλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος» πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς Αὐτόν, ὡς πρὸς τὴν μόνην καὶ ἀσφαλῆ ἄγκυραν σωτηρίας. Τοιοῦτοτρόπως, ἀναγράφοντες διὰ τῆς Θεοτόκου τῷ Θεῷ τὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ νικητήρια, θὰ ἐκδηλοῦμεν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τοῖς ἀείποτε ὑπὲρ ἡμῶν γενομένοις, μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐν τῷ παρελθόντιπραχθεῖσι καὶ διάθεσιν διὰ ζωὴν, σύμφωνον πρὸς τὴν δωρηθεῖσαν ἡμῖν πίστιν.

ΑΙ ΘΛΙΨΕΙΣ. ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Α'

Κατὰ τοὺς χαλεποὺς τελευταίους χρόνους, καθ' οὓς ἐπῆλθον πολλὰ πολλαχῶς θλίψεις καὶ δυστυχήματα, παρατηρεῖται, εἴπερ ποτε, προσέλευσις πολλῶν χριστιανῶν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὰς ἄλλας ἐν αὐτοῖς ἱεροπραξίας. Κατὰ τὴν Μ. Ἰδίᾳ Τεσσαρακοστὴν ἡ συρροὴ τῶν χριστιανῶν καὶ ἡ θεομὴ προσευχὴ πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἐπίκλησις πρὸς τὴν Θεοτόκον εἶνε περισσοτέρα καὶ δὴ ἐκτενεστέρα καὶ θερμοτέρα. Ἐν ταῖς θλίψεσιν ὁ χριστιανὸς εὐρίσκει παρηγορίαν καὶ βοήθειαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν μόνον Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων. «Καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν» (Β' Κορινθ. α', 5).

Ὁ ἄνθρωπος, ἀσθενὴς καὶ εὐδύσθεος, παρασύρεται εὐκόλως ὑπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ περιπίπτει εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἣτις ἐπισκοπίζει τὴν διάνοιαν καὶ διαφθείρει τὴν καρδίαν. Ἄλλ' ἢ «πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ» διὰ διαφόρων μέσων ζητεῖ νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ζωῆς. Οὕτως ἐπιτρέ-

πει νὰ ἔρχονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἔθνη θλίψεις καὶ δυστυχίαι· πόλεμοι πολύνεκροι καὶ σεισμοὶ φοβεροὶ· ἐπιδρομαὶ ἀλλοφύλων καὶ ἀδίκων δι' ὧν ἐξεγείρει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ἁμαρτίας ἢ ἀδιαφορίας. Εἰς τὰ φοβερὰ δεινὰ «ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα... Ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλινον Βασιλεῖαι, ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Κύριος τῶν Δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ» (Ψαλμ. 45, 2—8).

Αἱ θλίψεις καὶ οἱ πειρασμοὶ εἰς τοὺς χριστιανούς καὶ τὰ ἔθνη εἶνε οἰονεὶ θεραπευτικὰ μέσα τῆς ὑγείας τῶν. Διότι, ὡς οἱ παῖδες τῶν Ἱατρῶν παρέχουν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς φάρμακα πολλὰκις πικρὰ πρὸς θεραπείαν καὶ ἀνάρρωσιν καὶ οἱ χειρουργοὶ ἀποκόπτουν μέλη τοῦ σώματος χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ ὅλου, οὕτως οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς καμίνου τῶν θλίψεων καὶ ὀδυνῶν μετανοοῦν καὶ ἀνορθώνονται. «Κύριε ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με» (Ψαλμ. 8', 1). «Κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου» (Ἦσ. Κς' 16). Εἰς τὰς θλίψεις καὶ πειρασμοὺς οἱ ἄνθρωποι προσεύχονται θερμοτέρως καὶ ἀναπαύονται ὠφελοῦμενοι. «Ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου» (Ἀββακ. γ', 16).

Ὁ Ἱ. Χρυσόστομος λέγει λαμπρῶς. «Ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἕως μὲν ἀδείας ἀπολαύη πολλῆς, διαχεῖται καὶ θαρρεῖ· ἐπειδὴν δὲ πραγμάτων περίστασις κάτωθεν αὐτὴν στενοχωρήσῃ, ἀποθλιβομένη κελῶς, καθαρὰς καὶ εὐτόνους πρὸς τὸ ὕψος ἀναπέμπει τὰς εὐχάς» (Λογ. ε' περὶ Ἀκαταλ.). Διὰ τῶν θλίψεων καὶ δυστυχιῶν ἀνακαινίζονται, μορφοῦμενοὶ ἠθικῶς, καὶ τελειοποιοῦνται καὶ λαμπρύνονται. «Μὴ τοῖνυν δλύωμεν, λέγει ὁ αὐτὸς Χρυσόστομος, ἐπὶ τοῖς παροῦσι δαινοῖς, ἐὰν γὰρ ἁμαρτίας ἔχῃς, ἀφανίζονται καὶ κατακαίονται ῥαδίως ὑπὸ τῆς θλίψεως, ἐὰν δὲ ἀρετὴν ἔχῃς λαμπρύνῃ καὶ φαιδρύνῃ ὑπ' αὐτῆς. Οὐ γὰρ ἡ τῶν πειρασμῶν φύσις, ἀλλ' ἡ τῶν πειραζομένων ραθυμία τὰ πτώματα ἐργάζεσθαι πέφυκεν» (Ἀυτόθ. γ', 19). Ναί· ἡ θλίψις εἶνε ἡ θεία ράβδος, ἡ ἐξάγουσα ἐκ τῆς ἀγόνου καὶ γυμνῆς πέτρας τὰ διαυγῆ καὶ δροσερὰ ὕδατα, δι' ὧν ποτίζονται αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων. Ὡ δδύνη! ὦ θλίψις! Σὺ τιμωρεῖς καὶ ἀνεγείρεις. Σὺ μεταβάλλεις τὸν ἄνθρωπον εἰς ἥρωα καὶ τὸν ἥρωα εἰς ἅγιον. Σὺ ἀνοίγεις τὰς ψυχὰς εἰς θανμασίας συμπαθείας. Σὺ δίδεις τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀγάπην.

Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία κατενόησε τὴν ὠφέλειαν τῆς ὀδύνης, προσφέρουσα εἰς λατρείαν τῶν ἀνθρώπων Θεὸν ὀδυνώμενον, Θεὸν ἀποδυνήσκοντα. Διὰ τοῦ Σταυροῦ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν· διὰ τῆς ὀδύνης ὁ ἄνθρωπος ἐπανέρχεται εἰς τὴν θείαν ζωὴν.

Διὰ τῶν θλίψεων ὁ ἄνθρωπος τελειοποιεῖται. Ἡ θλίψις ἐνισχύει ἀλλὰ καὶ μαλάσσει. Εἶνε, ὡς εἶπειν, ἡ ὑγιεινότερα τροφή καὶ τὸ ὑγιεινότερον φάρμακον ὡς τονωτικὸν καὶ κατευναστικὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἔθνη. «Πείθομαι, λέγει σοφὸς συγγραφεὺς, ἐν πολλῶν τῆς Ἰστορίας παραδειγμάτων

δι ὁ Θεὸς φυλάττει καὶ προάγει μάλιστα χρησιμοποιοῦν ὡς φάρμακον τῶν πασχόντων λαῶν καὶ αὐτοὺς τοὺς τυράννους, καθὼς διὰ κεραυνῶν καὶ λαίλαπων καθαρίζει τὸν μεμολυσμένον ἀέρα. Οὐδέποτε κόπτει τὴν τραχεῖαν καὶ πονηρὰν ρίζαν πρὶν λάβῃ ἅπ' αὐτῆς τὸν καρπὸν. Οὐδέποτε ἀποφασίζει τὴν ἀπώλειαν τῶν κακούργων πρὶν ἀποτελεσθῆ ἕξ αὐτῶν γενικός τις, ἀλλὰ μυστηριώδης σκοπός.»

Διὰ τῶν θλίψεων ἀναπτύσσεται ἡ εὐαισθησία καὶ συμπάθεια. Ἄν δὲν ἔχη τις θλίψεις καὶ δάκρυα, δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τοὺς θρήνους τῶν ἄλλων. Ἡ θλίψις καθιστᾷ γλυκεῖς καὶ φιλανθρώπους διορθῶναι, νουθετεῖ, συνδιαλάττει, καθιστᾷ ταπεινούς. Σφρηλατοῦσα τὴν ψυχὴν στομώνει αὐτὴν καὶ διδάσκει νὰ κάμπτεται χωρὶς νὰ συντριβῆται.

Ἄλλὰ τοὺς λαμπροὺς τούτους καρποὺς τῶν θλίψεων ἔχει μόνον ὁ χριστιανός, ὅταν ἔχη πίστιν θεοῦ ἐν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν ζωὴν ἄνευ Θεοῦ δὲς εἶνε τὰ ἀποτελέσματα, ἡ αὐτοκτονία ἢ ἡ ἀκολασία. Ζωὴ ἄνευ Θεοῦ εἶνε τὸ ἀγεινότερον τῶν πραγμάτων. Ὁ πιστεύων χριστιανὸς τὸνναντίον χαίρει ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ ταῖς θλίψεσι τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ «ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἢ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἢ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἢ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει» (Ρωμ. ε' 4). Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς δὲν καυχᾶται ἐπὶ τῇ δυνάμει, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ ἀσθενείᾳ καὶ ταῖς θλίψεσιν αὐτοῦ (αὐτόθι ε' 3). Ὁ ὑπομένων εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς καὶ ἀποβαίνων, ἐν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, τέλειος, θὰ ἔχη μὲν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην τῆς καρδίας του, ἐν δὲ τῇ μελλούσῃ τὴν αἰώνιον χαρὰν καὶ μακαριότητα. Τ' ἀγαθὰ τῆς πέραν τοῦ κόσμου τούτου ζωῆς εἶνε αἰώνια, ἀφθαρτα, ἀήρατα. «Οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς» (Ρωμ. η', 18 Β' Κορινθ. δ', 17). Οὕτω πάντες οἱ Ἅγιοι ἠγωνίσθησαν καὶ ἐμορφώθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν καὶ εἰσηλθόν μακάριοι καὶ ἔνδοξοι εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, διὰ δὲ τῆς ἠθικῆς τῶν ζωῆς καὶ γενναιότητος καὶ ὑπομονῆς ὠφέλησαν καὶ ὠφελοῦν τοὺς ζῶντας ἐπὶ τῆς γῆς διότι αὐτοί, ὡς οἱ Τεσσαράκοντα Μάρτυρες, ἐγένοντο «κοινοὶ φύλακες τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθοὶ κοινωνοὶ φροντίδων, δεήσεως συνεργοί, πρεσβευταὶ δυνατώτατοι, πλήρως τῆς οἰκουμένης, ἄνθη τῶν Ἐκκλησιῶν» (Μ. Βασιλ. Ὁμιλ. εἰς τοὺς Μ' μάρτυρας).

Ὁ ἐξαπολυθεὶς φοβερός πόλεμος εἶνε ἀποτέλεσμα τοῦ ὑλιστικοῦ πνεύματος. Ἐθνη συντριβόνται· κοινωνία καταστρέφονται· ἄνθρωποι χιλιάδες φονεύονται, ἄλλοι ρίπτονται ἐν δυστυχίᾳ καὶ ἀθλιότητι, ἔργα τέχνης καὶ πολιτισμοῦ συντριβόνται.

Καὶ ἡ μικρὰ Ἑλλάς ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ τὸν πόλεμον, διότι ἡ Ἰταλία, δούλη τῆς ὕλης καὶ ἐχθρὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ πνεύματος, ἐζήτησε νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ. Καὶ τώρα, Ὁ πόλεμος κατὰ τῆς ὑπόλου καὶ ἰσχυρᾶς Ἰταλίας ἀνύψωσε τὸ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων, οἷτινες γενναῖοι γενναίως ἀγωνίζονται ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. Αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐλευθερίας,

αἱ πολλαὶ θλίψεις καὶ στενοχωρία ἐγινάντων τὴν ψυχὴν των. Ἀπετελέσθη δὲ τὸ θαῦμα τῆς ἀναγεννήσεως· τὸ θαῦμα τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὰ πνευματικά καὶ θεῖα. Ἡ πίστις θερμαίνει· ζωογονεῖ· ἀνυψώνει· σώζει. Ἡ πίστις μετακινεῖ τὰ ὄρη τῶν δυσχερειῶν καὶ φέρει τὴν νίκην. «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη, ἡ νικησασα τὸν κόσμον, ἢ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωαν. ε', 5).

Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας διὰ τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν γίνεται ἡ νέα θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνύψωσις καὶ ἀναγέννησις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἐκεῖ οἱ γενναῖοι στρατιῶται τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος προσεύχονται θερμῶς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐπικαλοῦνται τὰς πρεσβείας καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Παρθένου ἣτις εἶνε «δεκτὸν πρεσβείας θυμίαμα» καὶ διὰ τῆς ὁποίας

ἐγείρονται τρόπαια

καὶ ἐχθροὶ καταπίπτουσιν.

Ἐκεῖ ἀνανεοῦται ἡ ἀθανάτος δόξα τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος· ἐκεῖ ἡ πίστις θαυματουργεῖ καὶ μεταδίδεται εἰς ὄλους ἢ ἀνταπίρρησις· ἢ αὐτοθυσία· ὁ ἠρωτισμός.

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Η ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛ. ΑΡΧΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 69[552]214

ΔΙΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Πρὸς ἀπάσας τὰς Ἀστυνομικὰς Ἀρχὰς

Ἀφορμὴν λαβόντες ἐξ ἐρωτημάτων Ἀστυνομικῶν τῶν Ἀρχῶν, ἂν εἰς λογοκρισίαν δεόν νὰ υποβάλλωνται καὶ ἰδιωτικαὶ ἐπιστολαὶ ἀπευθυνόμεναι πρὸς Δημοσίας Ἀρχάς, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἐν γένει ἢ ἀλληλογραφία ἢ ἀπευθυνομένη πρὸς τὰς Δημοσίας Ἀρχὰς δὲν ὑπόκειται εἰς λογοκρισίαν. Αὐτονόητος εἶναι, ὅτι κατὰ μέγιστα λόγον ἢ παρὰ τῶν Δημοσιῶν Ἀρχῶν πρὸς ἰδιώτας ἀπευθυνομένη ἀλληλογραφία δὲν θὰ υποβάλληται εἰς λογοκρισίαν. Ὁμοίως δὲν θὰ υποβάλληται εἰς λογοκρισίαν καὶ ἡ ἐπίσημος ἀλληλογραφία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1941

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ

Κοινοποιήσις

1) Ἱερὰν Σύνοδον, Ἀθήνας

2) Ἱπηρεσίας Λογοκρισίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΠΕΛΕΝΙΟΝ

Ἡ ἐπαρχιακὴ συνάδελφος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀκαρνανίας «Κοσμάς ὁ Αἰτωλός» ἐδημοσίευσεν πρότινος τὸ ἀκόλουθον ἀρθρον περὶ τῆς δράσεως τοῦ ἁγίου Κοσμά ἐν Τεπελενίῳ, ἢ ὁποία καθίσταται ἐπικαιρος, μετὰ τοὺς τελευταίους περὶ τὴν ὀχυρὰν ταύτην θέσιν ἀγῶνας.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τεπελενίου ὁ ἅγιος Κοσμάς ἐκή-

ρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ ἑλληνοφώνοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, καθὼς καὶ ἀλθανόφωνοι τοιοῦτοι. Πολλοὶ ἕως ἐκ τῶν τελευταίων ἀπὸ ἐτῶν, εἴτε πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν κρατούντων, εἴτε καὶ χάριν ὀλιγῶν συμφερόντων, εἶχον ἀσπασθῆ τὸν ἰσλαμισμόν. Ἐκ τοῦ Τεπελενίου κατήγετο καὶ ὁ Ἀλῆ Πασᾶς, καὶ ἐν αὐτῷ ὑπῆρχε τὸ πατρικόν του σεράγιον. Ὁ Κοσμᾶς κατὰ τὴν περιδείαν του ὑπέστη ἐπιθέσειν ἐκ μέρους Τουρκαλθανῶν, εἴτε ἐρεθισθέντων ἐκ τῆς διδασκαλίας του, εἴτε καὶ νομισάντων, ὅτι ὁ Κοσμᾶς θὰ ἔφερε μεθ' αὐτοῦ χρήματα. Ὁ Κοσμᾶς πρὸς σωτηρίαν του κατέφυγεν εἰς τὸ σεράγιον τῆς Χάμκως μητρὸς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἔνθα οὐ μόνον ἔτυχε προστασίας, ἀλλὰ καὶ φιλόφρονος ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως. Ἐκεῖ ὁ Κοσμᾶς ἐγνώρισε τὸν Ἀλῆ Πασᾶν, ὁ ὅποιος τότε ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ Βέη. Κατὰ τὸν Χριστόφορον Περραιβόν, «Ἀρχαιότεραι ἀπόπειραι περὶ βελτιώσεως τοῦ ἔθνους», ἡ Χάμκω «διέταξε τὸν υἱὸν τῆς Ἀλῆ Βέην νὰ φήσῃ ἐν ἀρνίον καὶ δύο κουλούρας ψωμί καὶ νὰ ὑπάγῃ κατὰ τὸ τοπικὸν ἔθος νὰ τὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἀσκητὴν Κοσμᾶν χάριν φιλοξενίας, νὰ τὸν ἐρωτήσῃ δὲ συγχρόνως, ἐπειδὴ ὁ Κούρτ Πασᾶς τοῦ Βερατίου, τὸν ἔκραζε πολλᾶκις νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτόν, αὐτὸς δὲ ὑποπευόμενος κίνδυνον ζωῆς δὲν ὑπήκουσεν, ἐὰν δύναται νὰ δώσῃ τὰ πιστὰ εἰς αὐτόν, ἢ νὰ ἀποφύγῃ τὴν συνέντευξιν». Ὁ Κοσμᾶς συνεδούλευσε τοῦτον νὰ μεταβῆ πρὸς τὸν Κούρτ Πασᾶν ἀφόδως, καθόσον οὐδένα κίνδυνον διέτρεχεν ἡ ζωὴ του, ἔδωκε δὲ πολλὰς καλὰς συμβουλὰς εἰς τὸν Ἀλῆν καὶ προσεπάθησε νὰ τὸν πείσῃ, ὅπως συμφιλιωθῆ μετὰ τῶν Κορμιωτῶν καὶ Δηλιωτῶν διὰ νὰ ἀποφύγῃσιν οἱ τελευταῖοι τὸν ἐπαπειλούντα αὐτοῦς κίνδυνον ἀπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Προφητικῶς δὲ προεῖπεν αὐτῷ, ὅτι θὰ ἀποθῆ μέγας, ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς ὑψατα ἀξιώματα καὶ ὅτι ἡμέραν τινα θὰ κατακτήσῃ καὶ αὐτοῦ τοῦ Κούρτ Πασᾶ τὴν τοπαρχίαν καὶ προσέθηκεν, ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν θὰ μεταβῆ με δόκιμα γένηται. Ἡ συνάντησις Κοσμᾶ καὶ Ἀλῆ ἔλαβε χώραν εἰς τὸ δουνὸν τῆς Δέηλης, ἀπέχον ὄραν ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης.

«Μετὰ τριάκοντα σχεδὸν ἔτη μάχην συγκροτήσας ὁ Ἀλῆ Πασᾶς κατὰ τοῦ Ἰμβράην Πασᾶ, υἱοῦ τοῦ ἀποθανόντος Κούρτ Πασᾶ ἐκυρίευσεν τὴν ἐπικράτειάν του, εἰσελθὼν δὲ εἰς Βεράτιον ἠρώτησε νὰ μάθῃ ποῦ καίτῃ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, καὶ μαθὼν διέταξεν ἀμέσως νὰ ἐγερθῆ ναὸς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἐπροίκισε δὲ αὐτόν με ἱκανὰς γαίας καὶ ἐν χωρίον, τὴν δὲ κάραν του λαθὼν ὁ ἴδιος καὶ εἰς χρυσαργυρᾶν θήκην καταθέσας, παρέδωκε τῇ συζύγῳ αὐτοῦ Βασιλικῇ, ἥτις διετήρει αὐτὴν μετὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν εἰκόνων, προσφέρουσα τὸ αὐτὸ σέβας».

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ἐστραγγαλίσθη τῇ 24 Αὐγούστου 1779 ἐν τοῖς περίξ τοῦ χωρίου Μαγιουλῆ, τὸ δὲ λείψανόν του ἐρρίφθη, εἰς τὸν παραρρέοντα Ἀἴσιον, ὅπουθεν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπεσῦρθη ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ναῖ τῶν ἁγίων Πάντων τοῦ χωρίου Κολλινόνδαση.

Ο ΣΚΥΡΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἡ ἐν λόγῳ Γραμματεία, ἀποδεξαμένη τὴν αἴτησιν ταύτην, προσέβη εἰς τὴν σύστασιν Σχολείου, ὡς ἐμφαίνεται, ἐκ τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου αὐτῆς ἐγγράφου πρὸς τὴν Δημογεροντίαν, παρακαλουμένην «να κοινοποιήσῃ καὶ πρὸς τὸν αὐτόθι Ἀρχιερέα, εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς τὴν Γραμματείαν ταύτην ἀναφορᾶς του».

«Ἄριθ 1590 Ἑλληνικῆ Πολιτεία

Ἡ

ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας

Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία

πρὸς

τοὺς Κυρίους Δημογέροντας τῆς Νήσου Σκύρου.

Οἱ παρ' ὑμῶν ἀπεσταλμένοι, ὅτε αἰδεσιμώτατος ἱερεὺς Δ. Παππᾶ Οἰκονόμου, καὶ ὁ ἔλλογιμώτατος Κύριος Γεώργιος διεπράξαντο παρὰ τῆς Σ. Κυβερνήσεως τὰ τε ἄλλα, περὶ ὧν ἐδεήθητε, καὶ τὰ περὶ συστάσεως Σχολείου. Ἐξεδόθησαν διὰ τοῦτο αἱ ἀναγκαῖαι διαταγαὶ πρὸς τὸν Διοικητὴν καὶ περιπλέον ἡ Ἀ. Ἐξοχότης εὐηρεστήθη νὰ χορηγήσῃ τὰ ἐξοδα εἰς τὸν συμπολίτην σας Κύριον Δ. Παππᾶ Οἰκονόμου, διὰ νὰ διδάχῃ τὴν ἀλληλεδιδασκικὴν μέθοδον καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς Δημοσίας Σχολῆς. Ἡ ἔλλογιμότης του θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς ὑμᾶς ἐντὸς ὀλίγου, φέρων μεθ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἀναγκαῖα ὀργανικὰ μέσα τῆς μεθόδου διὰ σύστασιν τοῦ Σχολείου καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἀ. Ἐξοχότης ἐνεῖδεν εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν ἡθῶν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ νὰ ἔχωσιν οἱ ἐπαγγελλόμενοι νὰ προάξωσι τοὺς παῖδας εἰς ἀρετὴν καὶ παιδείαν, θέλει χορηγήσῃ καὶ τὰ χρηματικὰ βοηθήματα, ἀνάλογα μετὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Ταμείου ἔνδειαν. Φρονίσαστε δὲ καὶ ὑμεῖς Κύριοι νὰ συντελέσητε μετὰ τῶν πολιτῶν σας εἰς τὴν ἐκπαιδεύσιν τῶν ἰδίων τέκνων, ἐκπληροῦντες τὸ μέγιστον τῶν χρεῶν σας, τὸ ὅποιον καὶ οἱ φυσικοὶ καὶ ἱεροὶ Νόμοι ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς πατέρας. Ταῦτα θέλετε κοινοποιήσῃ καὶ πρὸς τὸν αὐτόθι Ἀρχιερέα, εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς τὴν Γραμματείαν ἀναφορᾶς του.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 18 Ἰουλίου 1830

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησι. καὶ τῆς Δ. Π. Γραμματεὺς

Ν. Χρυσόφελος Γ.Ε. >

Ὁ Γρύφων Βιογραφιστὴς πληροφορεῖ ἡμᾶς, ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Σκύρῳ Σχολὴ καὶ πρὸ τοῦ 1821, καὶ ὅτι κατὰ τὸ 1825 ἡ προσωρινὴ Διοίκησις δι' ἐγγράφων τῆς 10ης Νοεμβρίου διεπραγματεύθη μετὰ τῶν Σκυρίων τὴν ἴδρυσιν Σχολείου, δαπάναις τῆς αὐτόθι Ἱερέως, τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Μονῆς ἀναφέρων δὲ καὶ τὰ ὄνόματα τῶν, ἐν αὐτῇ διδασκάντων ἐπιλέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ 1832 ἀνέλαβε τὴν συντήρησιν τῆς Σχολῆς.

Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ 1825 ἡ προσωρινὴ Διοίκησις ἐνετείλατο τῷ Ἡγουμένῳ τῆς, ὡς εἴρηται, Γ. Μονῆς, Σπῆς χορηγῆ τὸ ἀνάλογον πρὸς λειτουργίαν σχολαίου ποσόν, ὑπερβαίνον ἐν τῷ κατωτέρῳ, παρα-

1. Ἡ παιδεία ἐπὶ Τουρκοκρατίας Ἰου. Β' τ. 92-93.

τιθεμένου δηλωτικοῦ γράμματος, υπογραφομένου ὑπὸ τοῦ τῆς Ἐπισκόπου Σκύρου καὶ τῶν δημογερόντων αὐτῆς.

«Δεῖξις : Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Κύριον Κύριον Ἰωάννην Καποδίστριαν

»Διὰ τοῦ παρόντος μου ἐν υπογραφαῖς τε καὶ ἐμ μαρτύρου γίνεται δηλόν, ὅτι κατὰ τὸ 1825 ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ παρευρεθῆς ἐγὼ ὁ κάτωθεν υπογεγραμμένος ἠγούμενος τῆς ἱεράς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ σκύρω ἐν ναυπλίῳ, διὰ τινὰς ὑποθέσεις τῆς βρῆσις τῆς ἱεράς μονῆς, καὶ διορισθεὶς ὑπὸ τῆς τότε προσωρινῆς Διοικήσεως, ὅτι νὰ ἔχω νὰ δίδω εἰς τὴν συστηθεῖσαν σχολὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ σκύρω Γρόσια χίλια διὰ νὰ ἀκολουθοῦσι οἱ ἐν τῇ νήσῳ σκύρω παῖδες, καὶ οἱ ἀπ' ἄλλων τόπων ἐρχόμενοι Γράμματα κοινὰ καὶ Γραμματικά ἀποφαίνομαι, ὅτι ἐφύλαξα ταύτην τὴν ἐντολὴν ἄχρι τῆς σήμερον, ἐπιχορηγῶν τοῖς διδασκάλοις τὰ μηνιαία τῶν ἀνελλιπῆ ἔθεν καὶ τὰ νῦν παραιτούμαι ἐλθόντος τοῦ Ἐξοχωτάτου Κυβερνήτου ἡμῶν, οὗτινος τῇ ἐπιτάξει θέλω ἔνθεος ἀκολουθήσει ἔθεν καὶ διὰ τὸ ἀληθὲς ἔγινε τὸ παρὸν μου, εἰς ἐνδειξιν βεβαιωτέραν :

Τῇ 12 Φεβρουαρίου 1828 σκύρος

Ὁ Σκύρου Γρηγόριος
γέροντις ἀβλονήτης καὶ γέροντις
Φαλιῆς σταμάτις καὶ γέροντος
Δημήτριος Τζικουῆς

ὁ ταπεινὸς ἠγούμενος τοῦ ἁγίου
γεωργίου νεόφυτος»¹.

Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1833, ὡς γνωστόν, συνήλθεν εἰς Ναύπλιον ἡ συνέλευσις τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Κράτους² πρὸς ἔγκρισιν τῶν, ὑπὸ τῆς ἑπταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, θεσπισθέντων, περὶ τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Συνεδᾷ δὲ τῇ ὑπ' ἀριθ. καὶ ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1833, 3 ἐγκυκλίῳ, τῆς ἱεράς Συνόδου τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος «πρὸς τοὺς σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους, Ἐπισκόπους καὶ ἐκκλησιαστικούς Τοποτηρητάς τοῦ

Βασιλείου» οἱ εἰς Ναύπλιον συνελθόντες Ἐπίσκοποι «...μετὰ θαθεῖαν σκέψιν συντελεστικωτάτην εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐνέκρινον τὴν ὀριστικὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ πάσης ἄλλης ἐξουσίας... καὶ ἐξέφρασαν ὁμοφώνως τὴν ἔφειν τοῦ νὰ διακηρυχθῇ ἐπισήμως ἡ ἀνεξαρτησία αὕτη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὑποκειμένη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Βασιλείου εἰς ἄλλην ἐξουσίαν, μένει πάντοτε εἰς ἡν ἐβρίσκετο κακὴν κατάστασιν...»³.

Ἐν τῇ συνελεύσει ἐκείνῃ τῶν 22 Ἀρχιερέων⁴ ἐν ἡ ἐκέρθη εὐλογον νὰ συσταθῇ Σύνοδος Διαρκῆς... κατ'... ἐκφρασθεῖσαν ἔφειν τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων... ὡς ὑπερτάτῃ Ἐκκλησιαστικῇ διοικητικῇ ἀρχῇ, εἰς ἡν ὀφείλουσι πάντες νὰ ὑπακούωσι καὶ ν' ἀναφέρωσι «περὶ παντὸς ἀντικειμένου ἐκ τῶν ἱερῶν... καθηκόντων συμμορφούμενοι ἐν πάσῃ ἀκριθείᾳ...» παρευρέθη καὶ ὁ Γρηγόριος :

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρωτοκόλλων «περὶ τῆς γνώμης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν σύστασιν Συνόδου διαρκοῦς»⁵ οὐδαμοῦ ἐλέπομεν κατακεχωρισμένην τὴν τε γνώμην καὶ υπογραφὴν αὐτοῦ ἢ καὶ ἀπλὴν πρὸς ἄγιον ἀδελφὸν ἐξουσιοδοτησιν⁶. Μήπως ὁμοῦ ἀπέστειλεν, ἐκ τῆς ἀπομακρυσμένης αὐτοῦ Ἐπαρχίας, ἐγγράφως τὴν γνώμην αὐτοῦ ; ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων⁷, θὰ ἔπρεπε, ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ἐκείνῳ, νὰ ἀνεγράφετο ἡ ἀποσταλεῖσα αὐτοῦ γνώμη, ὡς συνέβη καὶ μετὰ τὴν τοῦ Ἄνδρου ἐκ τούτου λοιπὸν εἰκάζομεν, ὅτι οὕτε καὶ ἐγγράφως ἀπέστειλε τοιαύτην. Κατὰ ταῦτα, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, καίτοι, ὡς κανονικὸς Ἐπίσκοπος, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προσκληθεὶς, ὡς τοῦτο ἐγένετο καὶ δι' ἄλλους ἐν ἐνεργείᾳ, Ἀρχιερεῖς, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἰς τὴν συνέλευσιν ἐκείνην καὶ τιτουλάριαι παρευρέθησαν⁸, ἐν τούτοις δὲν παρέστη εἰς αὐτήν.

Ἐξ ἐπιστολῆς ὁμοῦ τοῦ ἰδίου, χρονολογουμένης ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1833, καὶ ἐκ Σκύρου ἀποσταλλομένης, πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους τῆς, ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, Ἰ. Μ. Μ. Λαύρας, ἐν ἡ «μετὰ τὰς πρὸς ὑμᾶς πάντας ταπεινάς ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλόγιας, καὶ τὴν ἀκριβεστάτην ἐρευναν τῆς περιποθήτου ἡμῖν ἀγαθῆς ὑμῶν πάντων υγείας δηλοποιῶ ἡμῖν καὶ τὴν ἡμῶν γεροντικὴν υγίαν. ἦτις θεῖα συνάρσει καλῶς ἄχρι τοῦδε ἔχει...» γνωρίζει αὐτοῖς, ὅτι «κατὰ τὰς Βασιλικὰς διαταγὰς συγκροτηθεῖσα ἱερά Σύνοδος ἐν Ναυπλίῳ, καὶ συνέπεσε νὰ κατέλθῳ καὶ ἐγὼ...» μετέβη εἰς Ναύπλιον.

1. Ὁσαύτως ἐκ πιστοποιητικοῦ γράμματος ἐκδοθέντος τῇ 25 Ἰανουαρίου 1842 ἐν Χαλκίδι ὑπὸ τῶν Ἱεροσολιτῶν Νικολάου Κριεζώτου καὶ Συνταγματάρχου Βάσου Μαυροβουνιώτου πρὸς τὸν ὡς εἴρηται ἠγούμενον, πληροφοροῦμεθα, ὅτι, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, οὗτος διατήρει «... δύο σχολεῖα εἰς τὴν νήσον ταύτην Ἑλληνικὸν τε καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν δι' ἐξόδων του...»

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἴδιος, διὰ τῆς ἀπὸ 17 Μαρτίου 1828 ἀναφορᾶς τοῦ πρὸς τὸν «Ἐξοχώτατον» Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος, ὑπονοῶν βεβαίως τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν, μεταξὺ τῶν ἄλλων λέγει «... ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἱεροῦ τούτου Μετοχίου (δηλ. τοῦ Ἁγ. Γεωργίου) ἐσύστημα καὶ δύο Σχολεῖα. τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν καὶ διὰ τῶν ὁποίων τὴν πρόσδοτον διώρισα ἕνα μύλον με ἀρκετὸν εἰσόδημα διὰ νὰ πληρῶνωνται οἱ διδάσκαλοι...»

Ὁμοίως καὶ ὁ Δ. Παπαγεωργίου ἐν τῷ, ὡς ἄνω ἀναφερθέντι ἐγγράφῳ αὐτοῦ σελ. 143 ἀναφέρει ὅτι «Ἡ Σκύρος... ἔχει Ἑλληνικὸν Σχολεῖον συσταθὲν ἀπὸ τοῦ 1832...»

2. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Α' σελ. 96¹ μέθι Κωνίου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἐνθ' ἄνωτ. Β' σελ. 164² βλ. Γ. Κονιδάρη, Ἐπίτομος Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος σελ. 359, ὅρα Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ, σελ. 124 καὶ Χρυσ. Μπούα Ἀρχ., Σαμουὴλ Μητροπολίτης Αἰγίνης σ. 21.

1. Κωνίου Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. Β' σελ. 190—191.

2. Αὐτόθι σελ. 175 καὶ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἀρχιεπισ. Ἀθηνῶν ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 97.

3. Κωνίου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 215.

4. Ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ἐκείνῳ τῶν Ἀρχιερέων ἐλλείπουσιν αἱ υπογραφαὶ καὶ γνώμαι τῶν Διτζίε καὶ Ἀγράφων, Λαγίας, Παροναξίας, Σκοπέλου κλπ.

5. Αὐτόθι σελ. 175.

6. Αὐτόθι σελ. 175.

7. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 124.

Παράλληλως ἕμως πρὸς τὴν πληροφορίαν ταύτην, προερχομένην ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἰδίου, ἢ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεία, μετὰ πάροδον τριῶν ὀλοκλήρων μηνῶν¹ ἀπὸ τῆς συνελεύσεως ἐκείνης τῶν ἀρχιερέων, διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου (8 Νοεμβρίου) 1833 κοινοποιήσεως αὐτῆς γνωρίζει ὅτι «τὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28 τῆς Βασ. Ἐφημερίδος δημοσιευθὲν πρωτόκολλον περὶ τῆς γνώμης τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀρχιερέων, ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν σύστασιν Συνόδου ἀρκούσας, προσυπέγραψαν ἐμφανισθέντες κατὰ διαφύρα εἰς ἐποχάς, ἐκτὸς τῶν ἔσων ἐγνωτοποιήθησαν τὰ ὄντα, καὶ οἱ ἀκόλουθοι Σεβασμιώτατοι Κύριοι, ὁ ἅγιος Πατριάρχης Ἱερσθεος, ὁ ἅγ. Πρ. Ἐλασσῶνος Σαμουήλ, ὁ ἅγ. Λιτζῆς καὶ Ἀγράφων Δοσίθεος, ὁ ἅγ. Σκύρου Γρηγόριος, ὁ ἅγ. πρ. Σταγῶν Ἀμβρόσιος...»².

Τί λοιπὸν περὶ τοῦτον συνέθη; Καθ' ἡμᾶς, ὁ Γρηγόριος προσκληθεὶς, ἀρχικῶς δὲν μετέβη εἰς Ναύπλιον, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδέ, εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν Ἀρχιερέων, παρευρέθη, μὴ ὑπογράψας, δεδαιώς, καὶ τὰ σχετικὰ ἐκ τῆς συζητήσεως ἐκείνων, πρακτικὰ, προβαλὼν ὡς δικαιολογίαν, τύποις μὲν τὸ ἀπομεμακρυσμένον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ τὸ προβεβηκὸς τῆς ἡλικίας³, οὐσία δὲ τὴν διαμαρτυρίαν αὐτοῦ διὰ τὴν, οὕτως, δοθεῖσαν καταύθυνσιν πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τοῦ ἀριστοκράτου Κράτους, πραγμάτων, ἐντεθεὶς δὲ καὶ μετ' ἄλλων ἁγίων ἐν Χθ' ἀδελφῶν αὐτοῦ⁴, δὲν ἔστερξεν ἀρχικῶς εἰς τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Ἀρχιερέων· εἶτα ἕμως μεταδὸς ἐκεῖ ὑπέγραψε τούτο, κατὰ τὴν, ὡς εἴρηται, κοινοποίησιν τῆς Γραμματείας.

Ἀληθὲς εἶναι, ὅτι ὁ Γρηγόριος δὲν δύναται νὰ συγκαταριθμηθῆ μετὰ τῶν ἀντιδραστικῶν ἐκείνων ἀνδρῶν ὡς οἱ μοναχοὶ Προκόπιος Δευδρινός, Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος⁵ κλπ. εἴτινες κατέκρινον, οὐ μόνον τὴν συνέλευσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνακήρυξιν, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀνεξαρτησίας, ὡς μὴ συνάδουσαν τοῖς τε ἱεροῖς Κανόσι, τῇ καθ' ἑλίου παραδόσει καὶ θεοσμῆσι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ἐν πάσῃ ἕμως περιπτώσει, οὗτος ἀπεδέχθη τὰς ἀπόψεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35(20)6)1834 ἀναφορᾶς αὐτοῦ «πρὸς τὴν Ἱερὴν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου»⁶ ὑποβληθείσης αὐτῇ, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1063,515)4)5)1834 νέας ἐγκυκλίου αὐτῆς, προτροπῆς «τοῦς Ἐπισκόπους τοῦ Βασιλείου νὰ ἐξηγήσωσιν αὐθις εἰς τὸν κλήρον καὶ εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καλοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α. Μ. καὶ τῆς Συνόδου» ἐν ᾗ ἀναφέρει, ὅτι ἐκαλέσατο «πάντας τοὺς περὶ ἐκκλησίας καὶ θρησκείας εἰλικρινεῖς ἀγαθοὺς

σκοποὺς ἔχοντας...» ὡς καὶ προδύρεψατο εἰς ὑποταγὴν τοῖς, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διατεταγμένοις, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, προσεπιδηλῶν, ὅτι «θέλει πάντοτε διεκτελεῖ...τὰ δέοντα...»

(Συνεχίζεται)

ΑΡΧΙΜ. Β. ΑΤΕΪΗΣ

Ψυχὴ κακίας μὴ καθαρεύουσα καὶ ἡδονῶν σαυτῆν φθοροποιῶν μὴ μακρύνουσα τί ἀκαίρως ἀγάλλῃ νηστεύουσα; ταύτην γὰρ τὴν νηστείαν οὐκ ἐξελέξατο Κύριος, ὁ μόνον τὴν ἡμῶν θέλων διόρθωσιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἄλλη δύναμις.

Εἰς συνομιλίαν Ἑλληνοσ στρατηγοῦ μετὰ ξένης δημοσιογράφου, δημοσιευθεῖσαν εἰς πρωτὴν ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, γίνεται λόγος περὶ μᾶς «ἄλλης δυνάμεως», ἢ ὁποία εἶναι συμπαραστάτης τῶν μαχομένων κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον. Καὶ ἡ ὁμολογία αὕτη προέρχεται, ὡς εἶναι ἤδη παγκοίμως γνωστόν, οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ τούτου, ἀλλ' ἀπὸ στόματος πάντων τῶν ἀγωνιστῶν, ἀξιωματικῶν τε καὶ στρατιωτῶν, ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων. Πάντες ὡς ἀπὸ συμφώνου διηγοῦνται τὰ ἐπιτελούμενα καθ' ἡμέραν θαύματα. Θαύματα ἀνοχῆς, θαύματα προφυλάξεως ἀπὸ ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν, θαύματα ἡμετέρων ἐπιτυχιῶν. Δύο αἰχμαλωτίζουσιν ὀδοθήκοντα, πέντε τριακοσίους! Ἀλλὰ μήπως καὶ αὐτοὶ ὁ ἀκατάβλητος καὶ ἀπαραιετός ἐνθουσιασμός δὲν εἶναι καὶ αὐτοὶ θαῦμα; «Ἐνθουσιασμοὶ εἴχαμε στοὺς ἄλλους πολέμους», εἶπε χαρακτηριστικῶς ὁ στρατηγός, «ἀλλὰ δὲν εἴχαμε ἀγγέλους νὰ μᾶς ὀδηγοῦν». Ἐν τούτῳ δὲ ἔγκειται ἡ ἐξήγησις τοῦ μεγάλου θαύματος τῶν συνεχῶν ἡμῶν ἐπιτυχιῶν καὶ τῆς συντριβῆς πασῶν τῶν ἐχθρικῶν προσπαθειῶν.

Ἡρώτων τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ.

Ἰδοὺ ὅτι καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀγωνίᾳ ἐπηλήθευσε κατὰ γράμμα ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Κυρίου: «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα (τῶν ἔσων) ἔχει τις ἀνάγκην» προστεθήσεται ὑμῖν». Οὕτως ἐκαίνο τὸ ὅποιον ἄλλοτε θὰ ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἀπιστοῦντας ὡς χίμαιρα εἶναι σήμερον δι' ὀλόκληρον τὸ Ἔθνος ἡμῶν πραγματικότης. Αἰότι, ὅταν ἐξεργάγη ὁ πόλεμος, οἱ πάντες, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀσημοτέρου τῶν πολιτῶν μέχρι τοῦ Ἀνωτάτου ἡμῶν Ἀρχοντος προσέτρεξαν πρὸς τὸν Κύριον, ἐπιζητήσαντες καὶ θαρρήσαντες ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Καὶ ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν μεγαλαυχούντες ἠκείλουν, τὸ Ἔθνος ἡμῶν προσήχητο. Ἀὲν παρήλθον ἕμως εἰμὴ τέσσαρες μῆνες καὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν ἔξωθεν ἀποσιαιεῖσαν βοήθειαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, προσετέθη καὶ ἡ ἀμέρισις τοῦ μεγάλου ἀμερικανικοῦ Ἔθνους ὑποστήριξις, ἢ ὁποία ὑπόσχεται ἀφθονον τὴν χορήγησιν τῶν διὰ τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα ἀπαραιτήτων μέσων. Δι' ὃ τὸ καθήκον ἡμῶν ὡς χριστιανῶν εἶναι νὰ ὑπενθυμίζωμεν συνεχῶς τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν περὶ τοῦ πρῶτου ἐκάστου ἀνθρώπου χρὴ

1. Κων/τινοῦ Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 215.

2. Αὐτόθι ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 216.

3. Αὐτόθι ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 246.

4. Αὐτόθι σελ. 216. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 124.

5. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 115 ἔργ. Γ. Κονιδάρη ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 353 καὶ Κων/τινοῦ Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 187.

6. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 124.

ους: νὰ ζητῆ ὅπως παντὶ σθένει ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ πιστεῖν ἀκραδάντως ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀποστείλῃ, δι' ὧν Ἐκείνος γνωρίζει τρόπων, τὰ παντὸς εἶδους ὑλικά μέσα, τῶν ὁποίων ἑνὸν θὰ ἔχωμεν ἀνάγκη».

«Ἡ ἔκτη φάλαξ».

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐσχηματίσθη ἡ «Ἐκτη Φάλαξ», ἀποτελουμένη ἀπὸ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι συναντῶνται συχνὰ εἰς τινὰ μέρη καθημερινῶς—πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ προσευχηθῶσιν ἀπὸ κοινῆς διὰ τὴν Πατριδα, τὸ ἔργον τῆς, τοὺς ἡγέτας τῆς, ὡς καὶ δι' ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὑπηρετοῦσι καὶ ὑποφέρουσιν. Ὁ Δόξος Δήμαρχος τοῦ Πόρτισμονθ ἀπηύθυνεν ἑκκλησίαν πρὸς ὅλας τὰς οἰκογενεὰς τῆς πόλεως ὑπὲρ καθημερινῆς προσευχῆς. Αἱ καθ' ἑκάστην Κυριακὴν συγκεντρώσεις εἰς δημοσία καταστήματα καὶ εἰς τὸ ὑπαίθριον προσελκύνουσι μεγάλας καὶ ἀντιπροσωπευτικὰς οὐμάδας καθ' ὅλην τὴν χώραν, ἰδίως δὲ εἰς Βιρμινγκάμην καὶ Ἐδιμβούργον. Μία ἐκ τῶν πλέον ἀξιοσημειώτων ἐνδείξεων τῆς νέας πνευματικῆς ἀφύπνισης ἐρχεται ἀπὸ τὸ Γκίλφορντ, ὅπου, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου, τελεῖται ἐβδομαδιαίως λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, πολλὰ δὲ καταστήματα κλείονται ἐπὶ ἡμίσειαν ὧραν διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ προσωπικὸν τῶν νὰ παρευρεθῇ εἰς αὐτήν. Εἰς Καιτητίδον τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, κατόπιν ἐνὸς κανονιοβολισμοῦ, καθ' ἑκάστην μεσημβρίαν, ὀλόκληρος ἡ πόλις ὑποβάλλεται εἰς ἀπόλυτον σιωπὴν ἐπὶ δύο λεπτὰ, καὶ παντοῦ, εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ τὰ καταστήματα, τ' αὐτοκίνητα καὶ τὰ λεωφορεῖα, ὁ κόσμος προσεύχεται.

*

Εἰς «Συνέλευσιν τοῦ Canterbury» ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντερβούριας ἐξέθηκεν ὡς ἀκολούθως τὴν ἀντιλήψιν του περὶ τῆς μαρτυρίας, ἣν θεὸς ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκφέρῃ ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Ἀγγλικανοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου καθίσταται ἐπίκαιρος, κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, ὡς διδουσα ἀφορμὴν ἵνα στρέψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν πρὸς τὰ ἐντὸς ἡμῶν. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθήκον νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τρόπον ὥστε, καταγγέλοντες τὰ ἑγκλήματα τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἑγκλήματα ἅτινα ἐστοίχισαν εἰς τὸν κόσμον τὸν παρόντα πόλεμον, νὰ μὴ ληθονώμεν νὰ μετανοώμεν καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τὰς ὁποίας τὸ ἡμέτερον ἔθνος δυνατόν νὰ διέπραξεν. Ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας συνίσταται ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ ἐκφέρῃ κατηγορηματικὰς κρίσεις, ὅταν διακυβεύωνται αἱ οὐσιώδεις ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς. Εἶθε ὁμοίως ἡ Ἐκκλησία νὰ μὴ περιορίζηται εἰς τὸ νὰ διδῇ μαρτυρίαν καθαρῶς ἀρνητικὴν. Γνωρίζομεν ὅτι ἡ κατάργησις τῆς βίας καὶ τῆς τυρανίας δὲν θὰ εἶναι αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἀρκετὴ. Μία νικηφόρος εἰρήνη δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς ἡθικὸν κενόν. Τότε ἀκριβῶς ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ δώσῃ θετικὴν μαρτυρίαν. Πολλὰκις ἤδη εἶπον εἰς τὸ παρελθόν, ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ τώρα, ὅτι προκαλεῖ ἐντύπωσιν τὸ φαινόμενον νὰ βλέπη τις οὐρανὸν ὀλόκληρον θαυματοχάστου καὶ ἀνεξαρτήτων διανοουμένων, ὡς π.χ. ὁ κ. Maritain, ὁ κ. Christopher Dawson, ὁ κ. Middleton Murry, ὁ Καθηγητὴς Tonybee καὶ ὁ κ. T. S. Elliot, νὰ καταλήγωσιν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι μόνον διὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθῇ καλλιτέρα τάξις ἐν τῷ κόσμῳ. Τοιαύτη μαρτυρία ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἑκκλησίαν πρὸς τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἣν εἶναι ὁ φύλαξ καὶ ὁ μάρτυς τῆς πίστεως ταύτης. Ἴνα δυνηθῇ δὲ ὁ Χριστιανισμὸς νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν δημιου-

ργίαν μιᾶς τοιαύτης τάξεως, ἀνάγκη ὅπως πάντες οἱ χριστιανοὶ εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον μαρτυρῶσι διὰ τὸν Χριστὸν Ἰδοῦ διατὶ, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ἡ πάσις θυσία διατήρησις, εἴτι δὲ καὶ ἐνίσχυσις, ὀλοκλήρου τοῦ σώματος τῶν χριστιανῶν, οἵτινες δὲν γνωρίζουσι τοὺς ἐκ τῶν μεταξύ τῶν ἐθνῶν συρράξεων δημιουργουμένους περιορισμούς, ἀποτελεῖ ἔργον ὑψίστης σπουδαιότητος. Ἄς παρακαλέσωμεν τὸν Θεόν, ὅπως, κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν, μετὰ τὸν πόλεμον, θὰ ἀναφῶσι μεγάλα προβλήματα, ἡ ὑπερθνηκὴ κοινότης τῶν χριστιανῶν παρουσιασθῇ τόσον ἐμφανῆς καὶ ἠνωμένη, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἀσκήσῃ ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν».

† ΤΡΥΦΩΝ Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ
Γυμνασιάρχης

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φεβρουαρίου ἐ.δ. ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ γνηραῖος Γυμνασιάρχης καὶ σοφὸς συγγραφεὴς Τρυφὼν Ε. Εὐαγγελίδης. Ἐγεννήθη ἐν Τριγλίῳ τῆς Προύσης τῷ 1863. Μετὰ τὴν ἐν τῇ πατρίδι του στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν εἰσῆχθη ἐν τῇ Μ. τοῦ Γένους Σχολῇ καὶ κατόπιν ἐσπούδασε φιλολογίαν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ, τελειοποιηθεὶς ἐν Γερμανίᾳ. Ἐπανελθὼν διωρίσθη λειτουργὸς τῆς Μ. Ἐκπαιδευτικῆς καὶ τελευταῖον Γυμνασιάρχης ἐν τῇ Ρόδῳ. Ὁ αἰσιδύμος Εὐαγγελίδης εἰργάζετο ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ιδεωδῶν, ὁμιλῶν καὶ γράφων. Φιλόπονος, εὐρυμαθὴς, εὐσεβὴς συνέγραψε πλείστας Μελέτας καὶ δὴ ἱστορικὰς καὶ Ἐπιστομονικὰς. Συνέγραψε δὲ μέχρι τῶν τελευταίων τῆς ζωῆς του ἡμερῶν, δημοσιεύων αὐτὰς εἰς τὰ σπουδαιότατα περιοδικά, ὡς ἐν τῷ «Ἐκκλησι. Φάρμ» Ἀλεξανδρείας, «Νέα Σιών» Ἱεροσολύμων, «Βυζαντιναῖς Σπουδαῖς καὶ Ἐγκυκλοπαιδικαῖς Λεξικοῖς».

Αἱ σπουδαιότεραι Ἐκκλησιαστικαὶ συγγραφαὶ του εἰναι «Κοσμὸς ὁ Αἰτωλός», «Ἐκκλησία τῆς Ρόδου», «Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κ)πόλεως μέχρι τοῦ Καποδιστριαίου» (εἰς τοῖους 2). Τὸ τελευταῖον ἔργον εἶνε πολυμαθέστατον, πληρέστερον τῆς «Νεοελληνικῆς Φιλολογίας Κ. Σάβα. Ἀναγράφει ὅλα τὰ Σχολεῖα καὶ ἐξιστορεῖ τοὺς διδασκάλους κληρικοὺς ἐπὶ τῆς δουλείας, ὡς καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς παιδείας καὶ τοῦ ἔθνους».

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἱερά Σύνοδος

Κανονικῶν γενομένων ψήφων ἡ Ἱερά Σύνοδος κατήρτισε τριπρόσωπον ἐλετίον πρὸς πληρώσιν τῆς χρευσίσης θέσεως τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωονίας εἰς ὁ περιέβαλε τοὺς πανσοιο. Ἱ. Ἀρχιμ. Βασίλειον Κωνσταντίνου, Ἀμβρόσιον Ἀντανόπουλον καὶ Ἀνανίαν Μάνον. Ἐξ αὐτῶν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς προέκρινεν ὡς Μητροπολίτην Μαρωονίας τὸν πανσοιο. Ἀρχιμ. κ. Βασίλειον Κωνσταντίνου. Δημοσιευθέντος τοῦ σχετικοῦ Β.Δ. ἐγένετο χθὲς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα, αὐριον δὲ γενήσεται ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἡ χειροτονία τοῦ νέου Μητροπολίτου.

—Διὰ Β.Δ. διωρίσθησαν μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μυτιλήνης τακτικά μὲν οἱ Ἀρχιμ. Ἰουστίνος Βαξιβανίδης καὶ Οἶκον. Παλαιολόγος Δημητριάδης, ἀναπληρωματικά δὲ οἱ Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σμιτοῆς καὶ Οἶκον. Παναγ. Στάϊκος.

—Δι' ἐτέρου Β.Δ. διωρίσθησαν μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λήμνου τακτικά μὲν οἱ αἰδεσ. Ἀθαν. Βαλασόγλου καὶ Κων. Ροδάκης, ἀναπληρωματικά δὲ οἱ αἰδεσ. Ἀνδρέας Βαράλης καὶ Ἀγγελ. Μιχελῆς.

—Ὁμοίως διὰ Β.Δ. διωρίσθησαν μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἐδέσσης τακτικά μὲν οἱ αἰδεσμ. Χρηστὸς Παπαλεξίου καὶ Ἀναστ. Παπαδόπουλος, ἀναπληρωματικά δὲ οἱ αἰδεσ. Κωνστ. Μπράλης καὶ Ἀθαν. Χατζηχαρισίης.

— Μοιραίως διά Β.Α. τὸ ἐξοικλήσιον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Μοναστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας μετετέθη εἰς αὐτοετλή Ἱερὰ Μονήν.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγ. Μάρτυρος Χρυσάνθου, ἑορτῆ τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐτελέσθη ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ἡ θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Ἐλειτούργησεν ὁ πανοσιολ. Ἱεροκλήου Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Ἀνδρώνης, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Ἀρχιδιακόνου κ. Νικοδήμου. Ἡ Ἀ. Α. παρακολούθησε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Βήρῳ ἐνθα παρήσαν ἅπαντες οἱ ἐν Ἀθήναις Σεβ. Συνοδικοὶ Μητροπολίται Κυρηναίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ ὁ Ἱ. Κλήρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπῆλθεν, μηδενίαι λόγῳ τοῦ χαλεποῦ τῶν ἡμερῶν, δεξιόμενος ἐπίσκεψιν. Τηλεγραφικῶς συνεχάρησεν τῷ Μακ. ἢ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, οἱ λοιποὶ Ἀρχιεπίσκοποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ Α. Ε. ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

— Ἱεουργοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐτελέσθη τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, τὸ τεσσαρακονθήμερον Μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου Προφθλουροῦ Ἰωάννου Μεταξά. Παρὶς ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, ἡ Α. Ε. ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

— Συνῆλθεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἡ Γ' Ἐπιτροπὴ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἀπονεμομένων βραβείων ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν τοῖς Στρατ. Νοσοκομείοις Καστρῶν, Κηφισιάς καὶ Στρατ. Διοικήσεως Ἀθηνῶν νοσηλευμένους τραυματίας καὶ ἠλόγησεν αὐτοὺς, ἐπιδούς ἐνὶ ἐκάστῳ τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ἱμῶν Σταυρόν, ἐν ᾧ ἐπιγράφεται «ἐν τούτῳ νικά».

— Συνῆλθον ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ εἰς συνεδρίασιν ἡμερῶν τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τὰ Διοικ. Συμβουλία Ἀποστολικῆς Διοικήσεως, Ο.Δ.Ε.Π., ΤΑΚΕ, Σιβετανίδειος Σχολῆς, Ταμείου Ἀνταλλαξίμων, Ἐπιτροπῆς τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας Στρατευομένων καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸ ἐν Ν. Ἰωνίᾳ παράστημα Προνοίας Στρατευομένων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, κατελθὼν εἰς Πειραιᾶ προήδρευσεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πειραιακοῦ Συνδέσμου Συνεδεύσεως πάντων τῶν ἐν Πειραιᾷ καὶ τοῖς περιχώροις συναγαθῶν Ὑπηρεσιῶν. Προνο. Στρατευομένων, τοὺς ὁποίους ἠγχαρίστησεν διὰ τὰς ἐν ἀγάπῃ Χριστιανικῇ προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν, συστήσας ἅμα τὰ δέοντα διὰ τὴν συνεχῆν καὶ πρόοδον τῆς πολλοῦ καὶ καλοῦς ἐπιτεχούσεως ἥδη καρποῦ θεαρέστου ταύτης διακονίας. Μετὰ τὸν Μακαριώτατον ὤμιλησεν ὁ προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας Στρατευομένων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, πανοσ. Ἀρχιμ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, ὁ προϊστάμενος τῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς τῆς αὐτῆς Ὑπηρεσίας, πανοσ. Ἱεροκλήου Χριστοφόρος Παπουτσόπουλος καὶ ὁ κ. Ν. Κακοῦρης, Διευθυντῆς τῆς Βαλκείου Παιδείας καὶ τῆς Ἀκαδημίας Πειραιῶς καὶ Προϊστάμενος τῆς Διοικήσεως Παρατηρημάτων, ὁ κ. ἁγ. Ἀσπιώτης, ἰατρός, Προϊστάμενος τῆς Ὑγιειν. Ὑπηρεσίας τῶν Κεντρ. Γραφείων Πειραιῶς, ὁ κ. Γ. Μπουγάτος, Προϊστάμενος τοῦ Δικαστικοῦ Γραφείου, καὶ ὁ κ. Γ. Κολοκοῦδας, Φαρμακοποιός, ἐκθέσαντες τὰ τῆς προόδου τοῦ ἔργου.

— Ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ ἐγένετο, παρουσία τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ ἡ δοκιμασία τῶν ἐπιλεγομένων τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀραμίας τῆς Θεραπειτικῆς τελενῆς ἀρτίστη ὁ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐκπροσωπήσας Θεοσ. Ἀρχιεπίσκοπος Τολαντίου.

ΡΩΜΑ-ΓΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ ἐν Ἀουδίνῳ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν τῶν Ἐπιστολῶν

Γάλλον γράφει τὰ ἀκόλουθα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν τῇ κατεχομένη Γαλλίᾳ θεσηκευτικῇ κατάστασιν: «Οἱ Γερμανοὶ δὲν ἐδίωξαν νὰ προστρέξωσι καὶ εἰς τὴν φυσικὴν βίαν διὰ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἀρραπώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ καρδινάλιου Λισιάρ, ἀρχιεπισκόπου τῆς Αἰλλης, τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Βατικανοῦ. Ὁλόκληρος ἡ φιλολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ κίνησις τῆς Γαλλίας εὐρίσκειται ἐν κινδύνῳ, καθόσον τελεῖ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Γερμανῶν, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦσι νὰ τὴν ἀντικαταστήσωσι διὰ τῆς δῆθεν ἐπιστήμης τοῦ τρίτου Ράιχ. Πρὸς τοῦτο, ὄργανα τῆς Γενεατοῦ, βοηθούμενα ὑπὸ γαλλικῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἐπισκέπτονται τὰς βιβλιοθήκας, τὰ βιβλιοπωλεῖα, τὰ περίπτερα κλπ. καὶ δημοθεύουσιν ὅλα τὰ βιβλία καὶ ἐν γένει δημοσιεύματα, τὰ ὅποια τοῖς φαίνονται ὑποπτά. Ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἱεραρχία τῆς Γαλλίας δὲν χεῖρεται τῆς ἐλευθερίας τῆς. Οἷτος ἀπαγορεύθη ἡ ἐσχίτως ἀποσταλείσα ἐπιστολὴ τῆς Α. Α. τοῦ Πάπα πρὸς ἅπαντα τὸν κλήρον τῆς Γαλλίας, ἐπιτραπέιστος τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς μόνον εἰς τὰ περιοδικὰ «Ἡ Θεραπειτικὴ Ἑβδομάς».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 46 τοῦ ἀναγκ. Νόμου 2200 «παρὶ τ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις κατωτέρων ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) ἁγ. Νικολάου Ἐπίτης καὶ 2) Κομμαρινοῦ, καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν, εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ ὅς ἀναγ. νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ τῶν. Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1941. Ὁ Φθιώτιδος Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἱ. Μητρόπολις Μηθύνης

Χηραύσεως τῆς θέσεως κατωτέρων ἐφημερίων τῆς ἡνωμένης ἐνορίας Κάλικος—Ἀργένου καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν αὐτὴν καὶ κατηγμένους τὰ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὰς αἰτήσεις μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν. Ἐν Καλλωνῇ τῇ 8 Μαρτίου 1941 Ὁ Μηθύνης Διοικητής.

Ἱ. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ἰταλῶν

Προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ἐποφηρίων πρὸς πληρωσιν τῆς κενῆς θέσεως ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Πάντων τοῦ χωρίου Ἀνθούσης (πρ. Δεσποίνης) προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ἀναγ. Νόμου 2200(1940) «παρὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὰ πιστοποιητικὰ. Ἐν Τριφυλίᾳ τῇ 11 Μαρτίου 1941.

Ὁ Τριφυλίας καὶ Ἰταλῶν Πολύκαρπος.

Ἱ. Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Προσκαλοῦμεν τοὺς κατηγμένους τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2200 προβλεπόμενα προσόντα καὶ βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις Ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτησὶν ἐποφηριότητος συνοδευομένην διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 48 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπόμενων δικαιολογητικῶν. Ἔτινα εἰς αἱ κενὰς θέσεις αἰ εἴη: 1) Στρομονοχωρίου 2) Παναγίτρου, Ρεμακῶν 3) Ὀδηγητρίας, 4) Μεταλοχωρίου, καὶ 5) Φιλόφρας. Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῇ 15 Φεβρουαρίου 1941.

Ὁ Σιδηροκάστρου Βασίλειος

Ἐπιθέματα καὶ συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ Δελτίου ἀπευθύνονται διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Διακριτικὴν κ. Τρικητῶν Μετοδόπουλον, ὁποῖον αὐτῆς ἐφημεριῶν τοῦ ἁποστολῆται.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: Ε. Σ. ΜΑΝΔΑΛΙΝΟ

Τύποις «Φοίνικος», Ἀουγούστου 4, Τηλ. 34-223